

با تعیین محسنی از‌های به‌عنوان رئیس جدید قوه قضائیه، ۳ قوه کشور در دوران جدید چگونه می‌توانند عقب‌ماندگی‌های چند سال اخیر را جبران کنند

وقت کار

فرهیختگان در بازه زمانی کمتر از ۱۵ ماه، ترکیب روسای قوا در ایران به‌طور کامل دچار تغییر شد. بخش اعظم این تغییر به واسطه پیروزی سیدابراهیم رئیسی، رئیس وقت دستگاه قضا در انتخابات ریاست‌جمهوری بود. هفته گذشته رئیسی در نامه‌ای خدمت به رهبر انقلاب از ایشان درخواست کردند با توجه به اهمیت امور دولت آینده و فرصت زمانی محدود برای تمهید مقدمات استقرار دولت، درخصوص ریاست قوه قضائیه، به نحو صلاحدید اتخاذ تصمیم فرمایند. یک روز پس از این نامه، رهبر انقلاب طی حکمی، حجت‌الاسلام غلامحسین محسنی از‌های معاون اول دستگاه قضا را به ریاست این دستگاه منصوب کردند. تغییر روسای دو قوه درحالی است که خردادماه سال گذشته نیز محمدباقر قالیباف را بای اکثریت نمایندگان بر کرسی ریاست مجلس شورای اسلامی تکیه زد. اکنون و با این تغییرات بزرگ نسبت به انتخابات ریاست‌جمهوری پیشین که در آن صادق لاریجانی رئیس قوه قضا، حسن روحانی رئیس قوه مجریه و علی لاریجانی رئیس قوه مقننه بودند، باید دید دولت، مجلس و قوه قضائیه در این فصل جدید چگونه با یکدیگر تعامل خواهند داشت. تغییرات به وجود آمده در راس قوای سه گانه، شاید برخی شکاف‌ها ازجمله شکاف ایدئولوژیک بین سران قوا را از میان برداشته باشد اما با توجه به اختلافات احتمالی در مسائل کل‌کردی که به مرور خود را به نمایش می‌گذارد، نمی‌توان تصور یکدست شدن قوای سه‌گانه را خیلی مستدل دانست. با این حال اما نمی‌توان این گزاره را نادیده گرفت که روسای قوا، نقاط اشتراک قابل توجهی دارند و در قالب همین نقاط اشتراک نیز بدون ایجاد حاشیه، توان انجام کارهای بزرگ را دارند. این فرصت برای دولت‌های نخست یا کمتر پیش آمده یا اگر پیش آمده آن دولت‌ها از این فرصت نهایت بهره‌برداری را نکردند. اینکه پس از آغاز به کار دولت رئیسی، بین قوا سه‌ویژه قوه مقننه و مجریه-در شیوه اجرای تصمیمات، اختلاف نظر وجود داشته باشد، امری طبیعی است اما مجلس فعلی و دولت آتی باید به خوبی به اهمیت فرصت پیش‌آمده آگاه باشند واز این فرصت برای طرح‌ریزی و اجرای کلان تصمیمات کشور برای آینده بهره بگیرند. روسای قوا

گفت‌وگو

حسین مظفر، عضوجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگوبا «فرهیختگان»:

همسویی سه قوه در مسائل کلان فرصت مهمی برای کشور است

کنند؛ چراکه حساسیت بیشتری نسبت‌به حراست از ارزش‌های انقلاب در این زمان وجود دارد.

ارزیابی شما درباره کابینه احتمالی رئیس‌جمهور چیست؟

من معتقدم آقای رئیسی چون با انتظارات زیادی مواجه است و عضویت حزبی نیز ندارد، باید نگاه وسیع‌تری داشته باشد و به کارآمدی و شایستگی توجه کند؛ یعنی کسانی که از متن انقلاب باشند و انقلاب و قانون اساسی و مقام معظم‌رهبری را قبول داشته باشند و از ویژگی‌هایی همچون کارآمدی، توانمندی و تخصص و تجربه کافی برخوردار باشند و در عین حال جوان هم باشند تا بتوانند مشکلات را برطرف کنند و تلاش بیشتری داشته باشند، لذا به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور منتخب از این جهت باید دیدگاه وسیع‌تری برای انتخاب وزرا داشته باشد که از یک حزب و جبهه نباشند.

متوسط‌البحاظ اقتصادی از بین‌رفته است. فکر یک‌طرفه باید برای دوسوم جامعه شود. البته در راستای سیاست کلی اقتصادی باشد و در درازمدت نیز به‌سرعت باید مساله تولید در کشور را ترمیم کنیم؛ یعنی طبق گفته رهبری موانع تولید را برداریم که تولید به‌سرعت در کشور رشد کند. اگر تولید رشد کند هم مشکل اشتغال تاحدودی کم می‌شود و هم قدرت خرید به خانواده‌ها برمی‌گردد و هم تورم کاهش می‌یابد و ما می‌توانیم وضعیت اقتصادی خود را از این شرایط خارج کنیم. این کار به درد سیاست خارجی ما هم می‌خورد، چون در سیاست خارجی برخلاف آنچه فکر می‌کنند، ممکن است مذاکرات وین به نتیجه برسد و باز در آینده از این‌طور اقدامات ایذایی توسط غرب خواهیم داشت. منتها ما باید در عرصه سیاست خارجی، توازی بین شرق و غرب به‌وجود بیآوریم. اکنون به‌شدت دچار عدم توازن هستیم. باید شرق را با سرعت و تدبیر وارد معادلات سیاست خارجی و اقتصاد خود کنیم تا آسیب‌پذیری ما دربرابر ضرباتی که غرب در آینده می‌زند، کم شود. بنابراین به‌طور خلاصه اولویت دوم کشور سیاست خارجی است که باید در آن موضوع رابطه با شرق و همین‌طور حل مساله مذاکرات برجام هم‌زمان باهم انجام شود که کشور از آسیب‌های خارجی در امان بماند.

در برخی گمانه‌زنی‌ها پیرامون ترکیب کابینه دولت‌سیزدهم، نام برخی نمایندگان مجلس در دولت ایشان دیده می‌شود، فارغ از اینکه این گمانه‌زنی‌ها تا چه حد درست است، اساسا شما در شرایط فعلی با حضور تعدادی از نمایندگان موثر و کارآمد مجلس در کابینه موافق هستید یا خیر؟

ما این مساله را در دوره‌های گذشته هم داشته‌ایم. ۲-۳ نفری از نمایندگان مجلس به دولت جدید می‌روند و در این دوره هم در این حد اتفاق می‌افتد که در این حد خیلی هم اشکالی ندارد، ولی من دو نکته را بیان کنم؛ نخست اصل بر این است که نماینده مجلس در مجلس بماند و به دولت نرود. دوم دوره فعلی ماندن نمایندگان در مجلس بسیار حیاتی‌تر از دوره‌های قبل است. به‌خاطر اینکه به لحاظ توانایی‌ها و تجربیات، نمایندگان این دوره نسبت‌به ادوار قبلی مجلس ضعیف‌ترند، این را همگان می‌دانند. ازطرفی نمایندگانی می‌خواهند به دولت آقای رئیسی بروند که از نخیکن مجلس هستند که خود این مساله باعث تضعیف قوه مقننه می‌شود و به‌صلاح نیست و کار را برای آقای قالیباف در اداره مجلس سخت‌تر می‌کند.

انتصاب حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی از‌های به ریاست قوه‌قضائیه با حکم رهبر انقلاب اسلامی

تاکید بر اهتمام به ماموریت های دستگاه قضا در قانون اساسی و اجرای سند تحول موجود

رهبر معظم انقلاب اسلامی در حکمی حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی از‌های را به ریاست قوه‌قضائیه منصوب کردند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام‌معظم‌رهبری، حضرت آیت‌الله‌خانه‌ای در این حکم با تأکید بر اهتمام جدی به ماموریت‌های دستگاه قضا در قانون اساسی و همچنین ادامه رویکرد تحولی و اجرای سند تحول موجود، «گسترش فناوری‌های نوین در دستگاه قضایی»، «گماردن نیروهای کارآمد و جهادی در مسئولیت‌ها»، «ارج نهادن به خدمات قضات پاکدامن و در عین حال برخوردار قاطع با تخلفات» و «ارتباط با متن مردم» را از جمله انتظارات خود از رئیس جدید قوه‌قضائیه بیان کردند.
متن حکم رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج شیخ غلامحسین محسنی از‌های دامت تأییداته اکنون که جناب آقای رئیسی بارأی ملت ایران توفیق خدمت در جایگاه ریاست‌جمهوری اسلامی ایران یافته‌اند، با تشکر فراوان از خدمات ارزنده ایشان در مدت مسئولیت قضایی و کارنامه افتخارآمیزی که در پایه‌گذاری اقدامات ماندگار از خود به‌جای گذاشته‌اند، جناب‌عالی را که علاوه‌بر صلاحیت‌های قانونی، برخوردار از تجربه گرانبها و شناخت عمیق و سابقه درخشان در امر قضا می‌باشید، بر اساس اصل یکصدونپجاهفت، به ریاست قوه‌قضائیه منصوب می‌کنم.

احتمالی چه مواردی است؟

به‌طور یقین همسو بودن سه‌قوه مزایایی دارد؛ سه قوه می‌توانند هم‌افزایی خوبی داشته و همکاری را شدت ببخشند، تفاهم کرده و درباره مسائل کشور تبادل نظر داشته باشند، از این‌رو تصمیماتی که می‌گیرند به نفع ملت و کشور است و این اتفاق مزایای زیادی دارد؛ ازجمله اینکه قوا نسبت به یکدیگر فراقکنی نمی‌کنند و با هم همسو و همدل هستند و این زمینه همکاری را افزایش می‌دهد؛ ازسوی دیگر این هم‌افزایی نیروها را تقویت می‌کند که برای کشور مفید است.

به نظر شما چالش‌های احتمالی سه قوه چیست؟

در این شرایط ممکن است چالش کارآمدی وجود داشته باشد، چون وقتی سه قوه یکسان هستند، اگر نتوانند تحولات خوب و موردانتظار جامعه را به‌وجود بیاورند، دیگر هیچ قوه‌ای نمی‌تواند فراقکنی کند که قوه دیگری اجازه نداد؛ چراکه همسو

پس از حکم انتصاب از‌های به‌عنوان رئیس قوه‌قضائیه، فصل جدیدی از رابطه دولت، مجلس و قوه‌قضائیه گشوده شده است. در این میان آنچه بیش از گذشته به چشم می‌آید، احتمال هماهنگی قوا در عین تفکیک است. برای بررسی زمینه‌های همکاری و احتمالا چالش‌های پیش‌رو در دوره جدید و مهم‌ترین مسائل اصلی سه‌قوه به‌دلیل برخورداری از دیدگاه مشترک در موضوع عدالت‌گستری، با حسین مظفر، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت‌وگو کرده‌ایم که مشروح آن را در ادامه از نظر می‌گذرانید.

II

با توجه به تغییراتی که در قوه مجریه و قضائیه صورت گرفته، در حال حاضر مهم‌ترین مسائل پیش‌روی سه‌قوه چیست و زمینه‌های همکاری و چالش‌های

ناصر ایمانی، کارشناس مسائل سیاسی در گفت‌وگوبا «فرهیختگان»:

اقتصاد و سیاست خارجی اولویت باشد

مجلس و دولت آتی باید بین شرق و غرب توازن برقرار کنند

در شرایط کنونی، که روسای هر سه قوه همسو هستند و برای حل مشکلات کشور عزمی جدی دارند، به نظر شما چه تصمیمات مهمی در تغییر فضای حکمرانی کشور باید توسط آنها گرفته شود؟

الان کشور چه در عرصه داخلی و چه در عرصه خارجی به‌خاطر مساله تحریم‌ها که هنوز لغو نشده است، در شرایط بحرانی به‌سر می‌برد. کشور شرایط ویژه‌ای دارد و شاید بتوان گفت دولتی که آقای رئیسی از آقای روحانی قرار است تحویل بگیرد، تا الان هیچ رئیس‌جمهوری از دولت قبلی خود تحویل نگرفته است. ما با مجموعه‌ای از مشکلات حاصل از تورم بالا، نرخ بیکاری بالا، نرخ رشد نقدینگی بسیار زیاد، کاهش ارزش پول ملی و تحریم‌های جهانی روبه‌رو هستیم؛ یعنی درواقع چیز دیگری نیست که در این مجموعه نباشد و آقای روحانی نخواهد تحویل دولت بعد از خود بدهد.

این نکته مهمی است و باید همگان بدانند که دولت جدید در چه شرایطی کار را تحویل گرفته است. معتمد یکی از کارهایی که باید دولت جدید انجام دهد این است که یک ترسیمی از شرایط کشور در این وضعیتی که دولت را تحویل گرفته‌به مردم ارائه دهد تا آنها با زبان آمار و ارقام و واقعیت‌ها بدانند در چه شرایطی هستیم که اگر فردا روزی این دولت همین شرایط را تحویل داد، بگوییم همان شرایطی را که تحویل گرفت، حفظ کرد و اگر بهتر کرد بگوییم بهتر شده است. در این وضعیت به‌نظر من تمام هم‌وغم مسئولان هر سه قوه فعلا باید روی مسائل اقتصادی باشد. روی این موضوع تردیدی نیست. الان نقطه‌ضعف ما در حکومت که باعث نارضایتی مردم و واگرایی آنها نسبت‌به مجموعه حاکمیت شده و نقطه‌ضعف ما حتی در عرصه سیاست خارجی نیز، اقتصاد است. بنابراین اولویت اصلی به‌نظر من پرداختن به مسائل اقتصادی است که آن هم قاعدتا در دو عرصه کوتاه‌مدت و درازمدت است. در کوتاه‌مدت هم مجلس و هم دولت باید تدابیری در راستای حمایت از برخی اقشار مردم که درواقع الان دوسوم جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، ببیندیشند. طبقه

بگیرد، فریاد وایکدست شدنا سر می‌دهد. این موضوعی نیست که بخواهیم روی آن حساسیت نشان دهیم. یکدست شدن تنها ممکن است یک ضرر داشته باشد که آن را در زمان غیریکدست شدن هم می‌توان دید. منظورم سرکوب منتقدان سیاست‌های دولت و مجلس است. این خطر در زمانی که دولت و مجلس همسو نیستند هم وجود دارد. برای جلوگیری از چنین اتفاقی ما به مطبوعات و منتقدان آزاد نیاز داریم. من مثال نغزی برای شما در رابطه با سوال ثان‌بینم؟ اگر به یاد داشته باشید در دولت دوم آقای احمدی‌نژاد یعنی سال‌های ۹۲-۸۸، مجلس هشتم که به‌ظاهر همسوبا دولت بود بر سر کار بود، اما ما بزرگ‌ترین و تندترین انتقادات را علیه عملکرد دولت احمدی‌نژاد در خود مجلس هشتم دیدیم؛ یعنی مجلس اپوزیسیون دولت شد با اینکه یکدست بودند.

برخی معتقدند مجلس یازدهم که نمایندگانش از رئیسی برای ثبت نام در انتخابات ریاست‌جمهوری دعوت کردند، در آینده نمی‌تواند بر عملکرد دولت نظارت لازم را داشته باشد.

به‌هیچ‌وجه اقدام نمایندگان درست نبود و نباید آن را تأیید کرد، ولی اینکه بخواهیم نتیجه‌گیری کنیم، به‌دلیل نوشتن چنین نامه‌ای در آینده هم مجلس بقران‌گوی دولت است، به‌نظر من نتیجه‌گیری عجلانه و نادرستی است. چرا باید چنین نتیجه‌ای گرفت؟ مجلسی‌هاتصور می‌کردند می‌کنند بهترین فرد برای اداره کشور در این شرایط بغرنج یک نفر است، به همین دلیل از وی دعوت کردند رئیس‌جمهور شود. البته کار آنها ناصحیح است، چون به‌صفت نمایندگی خود نباید این کار را می‌کردند، اما اینکه این عمل آنها را به‌معنای چشم‌پوشی مجلس از اشتباه‌های دولت آتی بگیریم، درست نیست. شما در روزهای آتی خواهید دید کابینه‌ای که آقای رئیسی معرفی می‌کند، مجلس با آن به‌صورت چالشی مواجه خواهد شد، البته ممکن است همه کابینه هم رای بیاورند و یکدست هم رای بیاورند.

سابقه سیاسی آقایان رئیسی، از‌های و قالیباف نشان‌دهنده همسویی این سه‌نفر در مواجهه با مسائل مهم کشور است. به همین دلیل انتظار می‌رود روسای قوا برای حل مشکلات و تغییر فضای حکمرانی کشور تصمیماتی مهم و قاطع با همفکری یکدیگر بگیرند؛ تصمیماتی که اجرایی شدن موفق آن نیاز به همراهی و هماهنگی کامل سه‌قوه دارد. در این راستا با ناصر ایمانی، کارشناس مسائل سیاسی پیرامون چگونگی تعامل قوای سه‌گانه و تصمیمات کلان ملی گفت‌وگو کرده‌ایم که مشروح آن را در ادامه از نظر می‌گذرانید.

III

در کمتر از یک‌سال‌ونیم، روسای قوای سه‌گانه به‌طور کامل تغییر کرده‌اند. عده‌ای از صاحب‌نظران معتقدند در سال ۱۴۰۰ با یکدستی حاکمیت و قوا مواجه هستیم. این گزاره را چقدر صحیح می‌دانید؟

تعبیر یکدست شدن سه قوه، مانند بسیاری از تعبیر در کشور ما به‌شکل ناشیانه و سیاسی مطرح و قدری باعث کج‌فهمی شده است. به‌عبارت دیگر، برخی جریان‌های سیاسی تلاش کردند با ایجاد هراس، از یکدست شدن سه قوه جلوگیری کرده و بعد به اهداف سیاسی خود دست یابند. مساله یکدست شدن در کشور یی سابقه نبوده است و در مقاطعی قوه مجریه و قوه مقننه همسو بوده‌اند، پس این امر سابقه دارد. همچنین در دنیا اساسا اصل بر این است که حکومت یکدست باشد. کشورهای که با روش پارلمانی اداره می‌شوند همچون انگلستان و کشورهای دیگر دنیا که نظام پارلمانی دارند، یک حزب در انتخابات پیروز می‌شود و اکثریت مجلس را به‌دست می‌گیرد. بعد نخست‌وزیر را که در اصل مسئول اجرایی کشور است، انتخاب می‌کند. بنابراین مجلس و دولت همسو می‌شوند. اصل طراحی نظام پارلمانی نیز بر یکدستی این دو قوه است تا انرژی کشور هدر نرود. در کشورهایی که دارای نظام ریاستی هستند نیز همچون ایالات‌متحده آمریکا، در مواقع متعددی قوا یکدست می‌شود؛ یعنی یک حزب همچون دموکرات‌ها هم مجلس و هم دولت را در اختیار دارد. این اتفاق بسیار زیاد رخ می‌دهد. تقریبا چندسالی کاملا حکومت یکدست می‌شود. چنین اعتراضاتی که در کشور ما نسبت‌به این موضوع وجود دارد را از علمای علم سیاست در غرب نمی‌شنوید. در ایران یک جریان سیاسی به‌محض اینکه رقیبش می‌تواند مجلس و دولت را در اختیار